

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

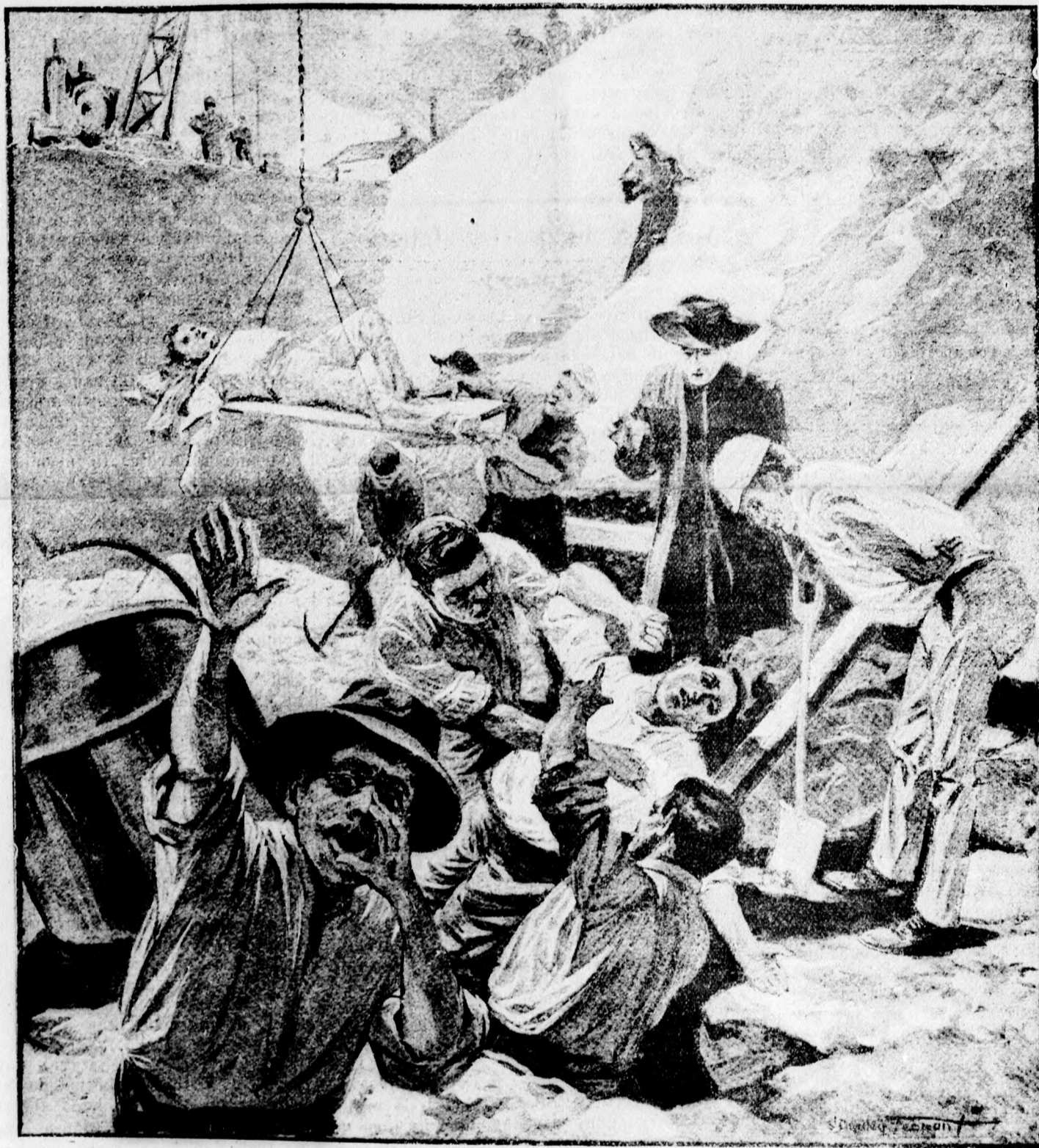
Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Strašlivé nešťastie v doloch.



V dolách pracujúci človek býva najstrašnejším pohromám vystavený. Do lona zeme vláme sa človek, aby sebe a iným vydobil potrebné uhlie a rudu a práve tam ho čaká veľké nebezpečenstvo. Každú chvíľu čítame o hrozných výbuchoch a nešťastných obetiach, ktoré si výbuch vyžiadal.

Podobný výbuch udal sa v doloch heburnských u Newcastlu, pri ktorom padlo za obeť niekoľko sto pracovitých delníkov. Dľa mnohých správ v nešťastí newcastelském hrála úlohu ruka zločinná. Mladý obchodník Potkins otvoril nedávno rozsiahly úver delníkom spomenutej šachty. Aby kryl svoje požiadavky, pojistil svojich odberateľov na nepomerne veľké obnosy, pojistné ale sražal si z delníckych splátok. Veľká väčšina týchto odberateľov a pojistencov Potkinsových padla práve za obeť strašnému výbuchu.

Obnosy do štvrt miliona korun týmto spôsobom pripádajú Potkinsovi. Vec táto viedla k vyšetrovaniu, ktoré dokáže že snád Potkins spôsobil výbuch do šachty dopraveným pekelným strojom. Jestli sa to dokáže, veľky zločin zastihne ruka srpavednosti. Obraz náš predstavuje vynášanie nešťastných obetí zo zničeného dolu.

Poistenie.

II.

Čudné myšlienky má ten úvodník „Pokroku“, myslieť si mnohí z čitateľov, keď ten predošlý článok úvodný o poistení čítali: Ako by sme nemali my roľníci i tak dostatočnej tarchy, teraz iste aj poistné doplatky by ste chceli na nás uvaliť „to by sme potrebovali,“ tak si mudroval niektorý z našich roľníkov!

A predsa len mám ja pravdu. Keď volá kde dajaká pohroma zastihne jednu alebo druhú osadu, ľud oškodený behá za pánom ablegátom, by mu od slávnej vlády vymohol pomoc. Po dlhom zohráni tak i dačo dostane zo „štátnej kassy,“ a my sediaci sme za to do smrti povďační.

Teraz ale roľníku môj začni mudrovať. Kto že vložil peniaze tieto do tej „štátnej kassy“ odkiaľ si ty tú podporu dostal? Zaiste nik druhý ako ten, ktorý najväčšiu daň platí. A kto že platí najväčšiu daň v krajine? Ten, ktorý je najviac odaný, a to je roľník. Tak teda túto tvoju pomoc si ty dostal od roľníkov, ktorí priemerne najväčšiu daň platia, a ktorých tohto roku ladovec alebo iná pohroma nepotkala, tí naskladali svoje groše do tej „štátnej kassy,“ a z týchto grošov si ty tú pomoc obsiahol. A tak teda som na mieste. Roľník musí pomáhať a nápomocným byť roľníkovi, keď ale nápomocným musí byť, tak nech nie je odkázaný na milosť a nemilosť, ale na spravodnosť.

Preto som priateľom, všeobecného núteného a povinného poistenia. V záujme štátu je, aby svoj udržujúci element roľníctvo si bránil, a obrana táto nebola by nespravodlivá a neukrivila by nikoho.

Krajinským zákonom by som zaviedol 3—4% podzemkovú prirážku, ktorú by každý majiteľ v dani platil. Vyrátať by sa to tak krásne dalo, ako všeobecná dôchodková daň. Z prirážky tejto by sa utvoril krajinský fond, základina, z ktorej by počas ladovca každý roľník nie almužnú, ale úplnú náhradu za utrpenú škodu dostal, a takýmto spôsobom by okolie od pohromy zachránené úbohým škodu majúcim nápomocné bolo, dľa principiumu: „dnes mne zjatra tebe.“

Myšlienka táto sa v západných kultúrnych krajinách osvedčila, prečo by sa nedala tiež aj u nás previesť, kdežto my výlučne roľníckym štátom sme.

Pre vysťahovalcov do Ameriky.

Jedon nečítaný muž čudoval sa preveľmi nad tým, že trebars s celej riše zemskej všetky rieky, veľrieky, potoky vlievajú sa do mora hlbokého už od počiatku sveta a ono sa ešte ani do včul nepreplnilo, ani nevyplia. Príčinu tohoto by mu aj počiatočný žiačik vedel jedno-ducho vysvetliť: že vraj more sa ustavične vyparuje, následkom čoho aj mnoho vody morskej zmizne odtiaľ, ktorú ztratu zase len z výparov utvorených mračien a z týchto pršiacia voda nahrádza.

Nuž predstavme si Ameriku za veľikánske more, kam sa toľko návalu ľudí vysťahuje zo všetkých krajín, aby si lepšiu domovinu našli. Len že bohužiaľ mnohí sa tam ztratia, jako tie paryorské; tí vysťahovalci úbohí nie len že opustili vlastnú domovinu, ale i v cudzine si ju nemôžu založiť. Už koľko smutných a odstrašujúcich pádov čítal a čul náš slovenský ľud o tom, čo sa tam s nim deje a predsa ta veľké armády ľudí idú, bez toho, že by boly na tú cestu hmotne i mravne náležite prichystané a k určitému miestu dopravené. Len koľkí sa dajú odvieť na sladké a klamlivé nahovárane bezbožných agentov, švindlerov, ktorí vysťahovalcov o tie posledné groše dovedú, čo si oni chudáci len práve na tú cestu horko ťažko nahromádzili alebo vypožičali! Toto som podotknul iba z hmotného ohľadu, ale s druhej stránky býva často i duša kresťanská v nebezpečenstve a toto je tá hlavná vec; lebo mnohí duševne nepripravení, s Pánom Bohom nesme-

rení vydajú sa na cestu veľikú, kde v tom smutnom stave často zahynú a tak aj duša jejich pomíne svoje povolane miesto blahoslavenstva! Boh dobrotivý ale aj o týchto vysťahovalcoch sa chce otcovsky postarať. On totižto vzbudil sfachetnú myšlienku v mužoch kňazských, ktorí naučení, napomínanie, výstrahy a aj úpravy podávajú tým, ktorí už nijakým spôsobom a činom sa nechcú dať odhovoríť od cestovania do Ameriky. A toto sú tí muži, ktorí k tomu cieľu v Bremách a Hamburgu jako v prístavných mestách založili „Spolok sv. Ráfaela“. Tento spolok je i prístavom dušiam kresťanským, ktorý ťažké náklady hriechov odvalí z duše ich, aby ľahkým a čistým svedomím mohli ďalej cestovať. Stane-li sa na mori nejaká takýmto dobre pripravením vysťahovalcom smrťou hroziaca víchrica, môžu ju smelee, bez bázne očakávať, lebo keď by aj zahynuli tam v širom mori, duša ich ale predsa nevezme z kázu, lebo ju Boh nebeský k sebe prijíal.

Teda drahý ľudu moj kresťanský, ja ta neposilám do Ameriky — Boh chráň — ale keď už nedáš sa na dobré slovo a radu nakloniť, keď už sa nijako nechceš zrieknuť tej ďalekej cesty, zachráň aspoň dušu svoju a prosím ta pre tvoje spasenie, učíš aspoň to, že sa obrátiš k tomu „Spolku sv. Ráfaela“ v Bremách alebo v Hamburgu, tam kde už počestný s Pánom Bohom dáva zeme na celých 14 dní. Tam ta dôležite vyspovedajú, s Pánom Ježišom spojajú, opravdivú loďnú kartu ti zaopatria a vychystajú ta na bezpečné miesto. Tohoto sa drž a budeš šťastlivejší, čo ti zo srdca praje tvoj brat:

Zkusený.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Z Luhačovic. „Na krásnom Slovensku“ kniha to pána Kálaia, nie je pre zábavu, lež pre poučenie napísaná a následovne i ja len to, čo poučnejšieho z nej podám. — Príroda Slovenska je krásna, avšak ľud chudobný, jazyk jeho pohrdaný a celý národ je ako by v putách maďarských. Predovšetkým krásne sú Tatry. Na Tatry cez Tešínske Sliezko železnicou jedie, prvá slovenská stanica je v Ťaci. Na železnici s obecným ľuďom zachádza sa na Slovensku špatne. Nie len konduktóri sú k nemu drsní, lež i páni ho odstrúkajú a neradi s ním sedia v jednom vozni. — Stanice majú nápisy maďarské, konduktor oznamuje stanice tiež len maďarsky. Podobné nápisy kancelárii a záchodov sú len maďarské, jezdní listky a poriadky tiež, tak že ľud je na železnici ako v Babylone. A teprv pri pokladniciach veľkému osapovaniu je ľud vystavený. Maďary milujú len seba a všetky ostatné národy nenávidia, zabudnú, že sobeckosťou a bezohľadnosťou žiadny národ sa nepovznese, a že len mravnosť a vzdelanosť dáva národom silu. Je však pravda, že človek mnohokrát kus cesty prejde, bez toho, že by dakáku drsnosť uhladnul.

Pod nápisom „Od mesta k mestu“, p. Kála svoje poznámky o nich udáva. Trenčín je, vraj pekné mesto, čisté a výstavné a nad ním obrovské zrúcaniny hradu. V celom meste niet jediného nápisu slovenského, všetko je maďarské. Ale nemyslite, že sú v Trenčíne Maďari, Veru nie. lež sú to Slováci, buďto odrodili, buďto k národnosti svojej lahostajni. V tomto meste študoval František Palacký a tu sa v ňom prebudilo vedomie, že je Čech a tak zaplapolala v ňom láska k národu a jazyku českému a stal sa výchytným spisovateľom, historikom českým.

Turčiansky Sv. Martin je, vraj, Slovákom toľko, ako Čechom Praha. Tu je slovenská knihtačiarňa; pekný národný dom, v ňom je bohaté museum. V Martine je ďal výborný spevokol, tu sa hrávajú slovenské divadlá, je tu sídlo ženského spolku „Živeny“, národnej banky Tatry. Začiatkom augusta tu bývajú národné slávnosti. Tu bolo sídlo učeneho spolku „Slovenskej Matice, ktorú maďarská vláda r. 1875 zrušila a jej majetok 100,000 zl. si osvojila. To urobil minister Koloman Tisa.

Od Martina k julu sú Mošovce, rodné miesto veľkého básnika Jána Kollára (1793, † 1852.). Ján Kollár bol apoštolom myšlienky, že všetci Slovania máme držať dohromady. Svoj k svojmu. A to tak, že máme sa vzájomne poznať, že sa máme milovať, že sa máme podporovať, národ národu zastávať, bez toho že by sme pri tom neslovanským národom ubližovali. Tak učil Kollár a my poslechnime ho. Držme všady po spolu, milujme sa ako bratia, lebo to

nás na nohy postaví, a nie nenáviť oproti Maďarom. — Pri čiernom Váhu leží Ružomberok. Toto mesto teprv novšie začína sa z ohľadu národovcov zvelebovať. Tu na mládeži, vyššie gymnásium navštevujúcej, badať zlý účinok nematerinských škôl. Žiaci sú tvár smutných, bezvýrazných, väčšou čiastkou tupí a nie ako inde plní ohňa a jadrnosti. A nie div. Palma chce horko. lišajník zimu, repa pôdu ťažkú, a zemiaky sypkú — a človek chce materinský jazyk. Nedáme-li tvor, čo chce jeho prirodzenosť, zakrpatie a zpotvorí sa. Tak pôsobí i maďarská škola na slovenských mladíkov.

Liptovský Sv. Mikuláš, leží tiež pri Váhu a je malé avšak hlavné mesto stolice. Prijďúc sem, hovorí p. Kála: „Chodil jsem sám rozhlížeje se v pravo v levo, ale při nesrozumitelných nápisech bylo mi, jako bych se procházel po některém asijském městě.“ Bol práve týžden trh a tu videl, ako dedinský ľud, obzvláštne ženičky, v počtovaní slabý je. A nie div, veď veď r. 1890 znalo na Slovensku čítať a písať 56% ľudu. Najmenej vzdelaný ľud je v stolici Trenčianskej, Zemplinskej, Šarišskej a Užhradskej. „Takto lid je nadaný, vraví p. spisovateľ, všemu by se naučil, kdyby se štát více o jeho vzdělání v jazyku slovenském staral. Ale štát se stará hlavne o to, jak by Slováci pomadarsčili.“ Na to s našou piesňou poznamenávam: „A kto tomu neverí, strela“

S týmto listom lúči sa od milých Luhačovic a dobrosrdečných tu sa zdržujúcich Slovákov.

Anička Kozruchových.

— Kúty. Prijmite pane redaktor, týchto pár riadkov do nášho „Pokroku“. U nás v Kútoch je moc nového, ale niet dopisovateľov. Je tu mnoho takých sobášov, že mladoženy v devatenástom a nevesty v šestnástom alebo sedemnástom roku sa sobierajú a potom mladoženicha vezmú na vojancinu, on je tam a ona doma. Ja myslím, že nie je to v poriadku, keď sa dva soberú a potom jedon od druhého odlúčený žijú. Nech sa každý ženi vtedy, keď si povinnosti vojanskej zadostučinil.

(Nemiestne a mrav urážajúce výrazy, aké vo vašom dopise sa nachádzajú som vynechal a tak dopis váš zkrátil. Co sa povedať v súkromnom živote, to nesmie prísť do verejnosti. Pozn. Redaktora)

— Z Radimova. Ctení čitateľa „Pokroku.“ Z veľkou napnutosťou čakám každú nedeľu novinky vaše a vždy v nich najdem z jednej alebo z druhej obce všeličo zajímavého, len práve od nás tam nič také nebýva. Máme tu polného hájnika, ktorého náš pán richtár dľa svojho práva vymenoval za hajného. Tento človek špatným výrazmi tráktuje hospodárov, keď ho posielajú do pola a pomôc si nemôžeme. Už aj pochyťal tých, čo jatelinu kradli a nečujeme, že by snáď nejaký trest dostali a prečo? Lebo kričali pri richtárskej volbe: nech žije Běnek! Máme u nás pekné cesty a robia nám tu i hradskú cez dedinu. Kača.

— Z Unína. Veľactený pán Redaktor! Keď sme pred rokom chystali sa postaviť domček pre potravný spolok, obrátili sme sa s prosbou na obecný výbor, aby nám pre tento z neužitocného miesta odpredal. Odpovedalo sa, že keď toto výbor prijme, musíme tridsať dní čakať a keď nikto proti našej prosbe protestovať nebude a obecný výbor z novu povolí, môže sa až potom žiadané miesto vyznačiť. — 26. júla bol zas povolaný obecný výbor na 27. júla na 8 hodinu ráno, kde prečítaná bola Múrica Holzmanova prosba, v ktorej žiada, aby mu na jeden meter do ulice stavať povolené bolo. čo mu aj 4 virilisti ochotne povolili a 2 ostatní sa protivili a predsa hneď aj vymerali.

Pre opovážlivosť dobre známy Holzman už na tretí deň začal starú putiku rúcať a novú hodne rozšírenú stavať, nie o jedon, ale o dva metre, krem zahrádky, lebo toľko mu ti 4. virilisti veľkodušne povolili. — Teda už sa nemusí p. notárko obávať, že tento — chýrečný — človek pre zlú miestnosť licenciu ztratí. Veľmi podozrelé je nám, odkiaľ tento toľkú smelosť bere? — Co sa Holzmanovi povolilo, to sa iným občanom na žiadané pád nesmelo, bár aj štyrikrát toľko zo svého ponecháť sa podvolovali. Ct. p. redaktor! Reku keď bývate v meste, nevedeli by ste nám dedinákom povedať, kedy vyšiel taký zákon, ktorý jednomu tak druhému zas inak sa vysvetľovať má, alebo či len včul vyšiel, keď sme v stave bezzákonnom? — Divná vec je to, že naši volení p. obecní výborníci, jako na komando sa ani jedon no Bože na shromáždenie neustanovil. Videli

sme jak jedon vedľa obecného domu bývajúci po čas pojednávania z domu vyšiel, hodiac kosu na pleco a poobzerajúc sa hajhá tam ten; ostatní zo samej horlivosti azda išli na hriby, alebo doma svojim rebrinkám pomáhali zasmažovať a na obecnom dome nech si p. Múrici s obecným majetkom robia čo chcú, však my sme predsa my. — Jedno je predsa, čo nás teší t. j., že budeme mať na obecnom placi hneď na proti obecnému domu, tak dôležitý ústav, totiž krému asnáď aj kafféhaus.

Preto nech nám nikto sa neopováži na oči vyhodit', že nekráčať s duchom času.

K otvárajúcej slávnosti sa chystáme už, v nedeľu tam bola próba, tak že len tak ulic jačala. Slávnosť túto na seba prevzal spolok bratov a sester z mokrej štvrťi tam sa schádzajúcich. O čom potom. *Uničan.*

Čo nového vo svete.

— Nový pápež Pius X. Konklave 4. augusta vyvolilo kardinála Jozefa del Sarto, patriarchu benátskeho za pápeža, je narodení dňa 2. júna 1835, za kardinála bol vymenovaný v roku 1893.

O 11. hod. 20 min. boli na námestí sv. Petra shromaždení asi 10,000 ľudí tu zjavili sa na zovňajšom balkóne stolného chrámu robotníci, ktorí na okraj balkóna vyložili štyri krucifixy. Vojenský spalier salutoval a kardinál Macchi v sprievode pápežských ceremoniálnych úradníkov vyšiel na balkón a silným hlasom oznámil po latinsky:

Oznamujem vám veľkú radosť: máme pápeža jeho eminenciu a dôstojnosť pána kardinála Jozefa Sarto, ktor prijal meno Pius X.

Na námestí sv. Petra shromaždený zástup slová tieto sprevádzal hlučným privolávaním na slávu. Kardinál Macchi na to sa vzdialil a na vnútornom balkóne basiliky zjavil sa nový pápež Pius X. v pápežskom ornáte a udeľoval pozhnanie ľudu, ktorý jeho svätosti oduševnene privolával na slávu. Po všetkých chrámoch zvučaly zvony.

Čo nového doma.

Devat mesiacov trvá obštrukcia a rozčuluje celý verejný život. Gróf Ladislav Szápary dovršil tieto zmätky s jeho pokusom podplatiť vyslanca Zoltána Pápa. Gróf Szápary pred parlamentárnym výborom soznal, že on dal peniaze na podplácanie. Jeho agent pri podplácaní Martin Dieues uvrzol prenasledovali ho až do Berlína, ale aj tam ho nechytli len svoje kufry a tašky nechal policie.

Všeličo.

Rybársky prsteň.

Po smrti pápeža odovzdá hlavný komorník pápeža, prvému kardinálovi tak zvaný rybársky prsteň, ktorý potom v prvom zasadnutí kardi-

nálov sa ukáže a zlomí Tento raz však rybársky prsteň nemohli naleznúť. Hlavný komorník, ktorý ho má opatrovať, hovoril, že nezná jeho schránku, bo pápež si ho vždy sám opatroval. Leva XIII. ale, na smrteľnej postely, nechceli sa po ňom tázať. Pisaci stolok sv. Otea ale už v útorok odniesli do neupotrebovanej izby, kde ho kardinál Oreglia zapečatil. Iste v tomto stolíku leží i prsteň. A nemajúc prsteňa nasledovne i ceremonie zlomenia, v prvej schôdzke kardinálov, vyostaly, a miesto toho sa napísal protokoll o chýbaní prsteňa. Tento prsteň, ktorý tak veľký zástoj hraje v novinách, obzvláštne nie je ku noseniu, lež je symbolom pápežov, ako nasledovníkov kniežata apoštolov, sv. Petra, rybára z Galilee, ktorého obraz je na ňom vidieť ako hádže sieť z ločky von. — Tento prsteň sa uživa ku pečateniu pápežských listín, brév atď. Prvú stopu o už vaní prsteňa máme v bréve pápeža Klementa IV., dľa ktorého pápežská kuria pečatenie z rybárskym prsteňom už dobre pred r. 1265 uživala. Opatrovníkom prsteňa je hlavný komorník. Prsteň je z čistého zlata a veľmo veľký, a forma plochy je vajcovitá. Nový pápež obsiahne rybársky prsteň od kardinála kamerlengo pri skladaníu prísahy sboru kardinálov. Pápež ho odovzdá prefektovi pápežských obradov, by sa naň vyrezalo meno jeho nového majiteľa. Keby pápež odcestoval, rybársky prsteň musí ostať v Ríme, tak to bolo i keď Pius VI. r. 1782 vo Viedni navštívil cisára. Rybársky prsteň po smrti pápeža v prvom zasadnutí kardinálov od predsedy sboru kardinálskeho sa predloží kardinálom a v jejich prítomnosti od pápežských obradomajstrov zlomí (rozumie sa že prv sa k tomuto obradu pripravil). Zaraz ale nechá sa nový prsteň zhotoviť pre budúceho pápeža.

Franko Rudonický.

— Podpalač. V júniusi vyhorela obec Moča v Komárňanskej. Zhorelo 326 domov a 523 bočných stavísk. Podpalača chytili v osobe bývalého učiteľa Bileseka, ktorý z pomsty podpálil obec, keď mu v celej obci nik necheal dať bytu. Podpálil obec tak, že na lep nachytil vrábceov, na paprčky poprívázoval im horiaceho práchna a potom vypustil.

— Vyšetovanie v záležitosti nešťastia pri Bileku. Z Viedne oznamujú: Generál jazdy barón Appel, ktorý na osobitné nariadenie kráľa odcestoval do Bileku, aby previedol vyšetovanie v záležitosti osudného maršu, už vypočul všetkých dostojníkov a mužstvo 12. pešiehopluku. Vojenský súd zasadne udajne vo Viedni. Podplukovník Grünzweig, ktorého vôbec držia za hlavnú príčinu celého nešťastia, oznámil, že je neschopný služby. Grünzweiga zaiste odsúdia. Jedon viedeňský časopis píše, že podplukovník Grünzweig, keď mu lekárk pluku oznamoval, že dvaja vojaci už zomreli, riekol: To mi je všetko jedno! Keď aj všetci ostanú tu mŕtvi, defilovanie sa musí previesť.

— Socialisti. V nedeľu peštianski socialisti demonštrovali proti vláde, snemu, pánom, úradom, a síce ohromným, 30-tisícovým meetingom. Resolúcia znie, že budú podporovať obštrukčný boj, jestli obštrukcionisti vezmú do programu volebný zákon, rozšírenie volebného práva. Poriatok bol príkladný.

— Potopená loď, s Hamburgu nám telegrafujú. Plachtová loď „Christina“ nedaleko Cadixu utonula, traja muži sú utopení.

Čo si ženičky vyprávajú.

Kto pri studni býva, ten toho mnoho očuje. Tam sa ženičky najradšej schádzajú a povedia si, čo im leží na srdci. Ja som si zaopatril kukátko, cez ktoré všetko vidím, a telefon, ktorým všetko očujem, trebárs i uši mám bavlnkou zacpaté, aby mi prievan neškodil. Sadím pri obluku a vidím práve dve s putienkami pospiechať k studni. Myslím si, teraz zas dačo očuješ, — vyťahni kukátko a telefon a daj dobrý pozor!

„Ale — prosím Vás — mohla ste tejto noci spať pre nepokoj.“

„Veru nie. Porád ten Janek vrzúkal na harmonike.“

„Dostal ju od brata z Viedne a teraz sa učí na nej“ — povie prvá.

„A bolo Vám tam mládencov plná izba. Spievali pekne tí naši chalani. No, nech si to radnej spieva a nevine sa zabaví, ako túlať sa semtam po meste.“

„Pravdu máte. Boly časy, že v našom meste už nebolo očuf ani spevu poriadneho, leda keď tu-i tam horhel nejaký zahulákal. Teraz tá naša mládež aspoň si pekne zaspieva, zabaví sa a nedelá nám ostudu.“

„Dal by Boh, aby len po rovnej ceste kráčali a neodchýlili sa od nej.“

„Hja, veď majú dobrých dozorcov a vodcov: kým týchto budú očúvať dobre sa im povede, keď si jejich napomenutie nebudú všímať, pojde to zas dolu z kopca a budeme tam, kde sme boli predtým.“

No, dobré semeno nevyhynie, keď i plevy kde-tu sa ukážu. Keď bude mládež ráda čítať a vzdelávať sa, vtedy i zlo bude sa umenšovať a nastanú lepšie časy.“

„A čo robíte doma?“

„Práce mnoho je na poli, len keby Pán Boh dal priaznivého počasia, aby sme to mohli z poľa odkľudit.“

Pribehne chlapec veselo si vyskakujúc a blíží sa k našim známym.

„Maminko! máte ísť domov, tatinek na vás čaká.“

Ženičky berú si putienky vodou naplunené a so slovami „s Bohom“ vzdiala sa od studne.

Myslím si v duchu, čo zdravého jadra najde každý v myšlienkach nášho ľudu, len ho treba pozorovať, všetko i to najmenejšie si všímať už či sa to týka jeho dobrých alebo zlých stránok všade najde človek látku k rozjímaniu, prostriedok k použitiu vykonávať dobre a vykoreňovať zlé. Len ten môže zdarne medzi ľuďom účinkovať, ktorý zná jeho obyčaje a zvyky, jeho reč, spevy a spôsob zmýšľania. Kto tieto len povrchne skúmal a s ľuďom málo-kedy oboeval, toho i úsudky o ľuďoch bývajú povrebné, mýlne a často i nepravé. Slovenský ľud zdravo zmýšľa a všetky dobré vlastnosti v ňom najdeme, len jedinká jeho chyba je tá, že je veľmi bojazlivý a nenajde u neho tej odvahy a zmužilosti, čo u iných národov — no, ale časom i to príde, keď sa ľud duševne pozdvihne.

POZVANIE.

Slovenský lit. spolok „Narod“ vo Viedni

usporiada dňa 15. a 16. augusta 1903

vo veľkej dverane pána J. Hamburgera V. Schlossgasse Nr. 23.

Slovenské divadlo aj s muzikou,

na ktoré vaše Blahorodie úctive povoláva

výbor.

Hrať bude spevácka mládež roľnícka z Mor. Sv. Jánov. (Prešporská stolica)
a síce ľudové dráma

„STRYDŽA ZPOD HÁJA“

obraz zo života slovenského ľudu v 3 dejstvách
so spevami N. Fr. Urbánka.

Ženci, muzikanti, susedi. — Herci zaspievajú mimo divadelných spevov nasledujúce piesne vo štvorhlase:

„Kto za pravdu horí“, — Kadavý. „Od severu vietor fúka“, — Lihovecký III. venček: — „Ej volari, volari atď.“ Joz. Ozábal — „Svätojánske pole“, (dvojhlas) (Svätojánska) — „Byly lese, pekne lese“ (Svätojánska.)

Hudba Jána Leskovského.

Začiatok vždy o 8 hod. večer.

Ústupné za osobu: I. miesto 2 Kor.
II. „ I „

Po čas predstavenia v miestnosti fajčiť je zakázané.

Jozef Ovčaček

stolársky majster

v Skalici,

dielna: vo františkánskej ulici 286,
obchod: kráľovská ulica.

Odporúčam svoj sklad umrlčími truhlami a všetky pohrabné potreby.

Príjmem každú stavebnú aj privátnu prácu.

L'avné ceny. Solídna obsluha.

Mlaciai stroj ruční,

dobře zachovalý je na predaj.

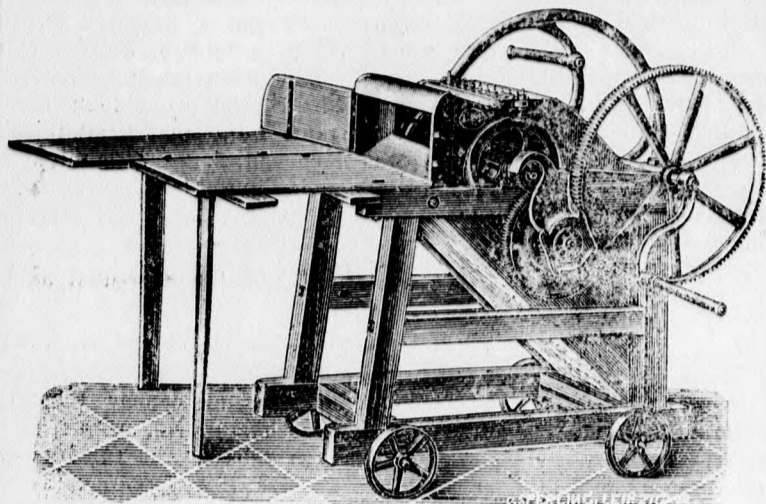
Tiež príjmu chlapeca do učenia zdravého a z poriadneho domu.

Ant. Valehrach.

kolársky majster

v Holici, Vradištská ulica.

PÁNI HOSPODÁRI!



Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

Mlátačky s oceľovými guľôčkovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné

Ženúre dľanajnovších modellov. Zlepšené **rajtáre**. Výborné **sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Struhadlá** na burgliu. **Srotovníky** na zno. **Stroje** na siatie. **Pluh** a **brány**. **Stroje** na rezanie kapusty. **Mačkadlá** na sýr, borievky a hlinu. **Železná mangle** na prádlo, **decmálne váhy** a **stroje** na lánanie **stromovej kôry** pre garbiarov.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franco.

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodárskych strojov V BYTČI (Nagy Bittse.)

Jediná dielna na Morave pre výrobu huslí!

Josef Lidl, Brno. (Morava) Zelný trh č. 11. (ve vlastním domě)
Továrna výroba hudobných nástrojov.
Prisázný znalec c. k. zemského súdu.
Cenník na požiadanie zdarma.
Vývoz do všetkých dielov sveta.

Mám pre nás ľud trvanlivo zlacené a strieborne nahrobne križe železné! znadpisom! dočavam za veľmi ľavné ceny na každé miesto Cintorína. Staré križe sa za ľavné ceny obnovujú.
v Uh. Skalici,
RUDOLF DETONÝ
Jezovítska ulica číslo 394.

Pút do Lurdu

a Paray-le-Moniala v jubilarnom roku pápeža Leva XIII. 1903.

Z viac strán som bol požiadaný, bych a toho roku viedol nábožnú púť do Lurdu. Odhodlal som sa k tomu a povedem púť túto.

Odchod zo Šaštína 27. aug.

Návrat 11 septembra,

Smer cesty:

Viedeň, — Innsbruck, — Buchs, — Einsiedeln (zástávka) — Arth, — Luzern, — Bern, — Ženeva — Macon — Paray-le-Monial (zástávka) — Lyon — Tarascon — Certe — Toulouse — Lurd (4 dni a 4 noci) — Tarb — Certe — Lyon (zástávka) — Ženeva — Curych (zástávka) — Buchs a — Innsbruck — Viedeň.

Ceny: Pre pútníkov I triedy 470 Kor.
" " II " 350 Kor.
" " III " 210 Kor.

V cenách týchto je zahrnuté:

- 1) Cesta z Prešporka a nazpät.
- 2) Celé zaopatrenie na zástávkach a v Lurde.
- 3) Bývanie a dovoz k železnici a od železnice.

Prihlášky prijíma duchovný vodca **Jozef Škarda**, prepošt dekan a farár v Šaštíne (Sasvár, Nyitra megye) do 1-ho Augusta, ktorý obšírnejší program pošle na žiadosť.

Ku prihlasu pripojiť treba 20 korún, ostatné do 15-ho Augusta.

Prosím o čím rýchlejšie prihlásenie Sláva božiemu srdcu Ježišovemu.

Sláva nepoškvrcenej bl. Panne Marii!

Jozef Škarda prepošt, dekan farár

Kostolné sviece,

pravé voskové, polvoskové, stearinové hladké i krášené, stĺpky, sviečky obetné a stromkové,

sviečky stearinové a parafínové tabulové, vozové lampášové.

všetky druhy voskového zbožia, tiež perník struhací,

a jemný zákuskový,

doporučuje najodbornejší závod kontinentu, firmy.

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové zbožie a perník.

v Bystřici pod Hostýnem (Morava.)

Založeno r. 1858.

Oborné vysvedčenie z L'ublane, Maria Cell, Mě Boleslavi, Parize Dojenu Côte d' Or, Litomerice Prany atd.

Mydlo „Palacký“

je najlepši český výrobok.

Práca ľubká účinnok prekvapujúci!

Prádro biele ako sníh!

Ján Vilimek,

továrň na mydla v LIPNIKU, nad Bečvou. (Morava.)

Ve prospěch Ustřední Matice Školské.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a haveloky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporúčuje.

KAREL KOCIAN, súkenický a prvý zasielateľský obchod

v Humpolci. 20

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Pijáci vína **POZOR!**

Škodlivé účinky vína a iných liehovín na sliznicu žaludeční napravuje zo všetkých vod

NAJLEPŠIE

LUHAČOVSKÁ KYSELKA

Výtečná chuť.

Krásne zbarvenie.

Dostať v „Potravnom spolku“

„Potravný Spolok“ v SKALICI

Páni hospodári!!!

Prihlašujte sa na

umelé hnojivá

na oziminy

lebo čas je tu!

Slavným Patronátom a všetkým cirkvám

uctive odporúčam svoju dielňu ku stavbe nových

ORGANOV

ktoré zhotovujem vo všetkých rozmeroch a sústavách jako: kuželové, rohové, Mechanicko-pneumatické, alebo obyčajne zášubkové systémy. Organy mnou stavané vyznačujú sa zvlášte pľnozvučným a ľubezným hlasom. Prijímam opravy všetkých starších organov. Za solidnú a dokonalú prácu ručím.

Ceny najľavnejšie.

Ján Drábek a Synovia, organári.

v Búr sv. Mikuláš.

Vysvedčenia sú k nahliadnutiu.